

MEHMET EMİN ERİŞİRGİL'İN HAYATI VE FELSEFESİ

Nihat DURMAZ

Kitabe Yayınları: 37

MEHMET EMİN ERİŐIRGİL'İN HAYATI VE FELSEFESİ

Nihat DURMAZ

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŐTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĐITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŐTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Aralık 2022

ISBN: 978-605-73133-9-3

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŐTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındađ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

MEHMET EMİN ERİŞİRGİL'İN HAYATI VE FELSEFESİ

Nihat DURMAZ

Ankara 2022

Nihat DURMAZ

1984'te Konya'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Konya/Yunak'ta tamamladı. 2006'da Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2006-2011 yılları arasında öğretmenlik yaptı. 2011'de Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Araştırma Görevlisi oldu. 2015 yılında alanı ile ilgili araştırmalarda bulunmak üzere Amerika'ya gitti. 2018'de F.C.S. Schiller'in Gerçeklik ve Doğruluk Anlayışı: Pragmatik Hümanizm adlı çalışmasıyla bilim doktoru unvanını aldı. 2012-2021 yılları arasında Bartın Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'nde öğretim elemanı olarak çalıştı. 2022 yılında doçent unvanını alan yazar, halen Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Eserleri:

F.C.S. Schiller'in Pragmatik Hümanizmi, Ankara: Gece Akademi, 2018.

Yeni Hümanizm, Ankara: Elis Yayınları, 2020.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ-----	7
GİRİŞ-----	9

BİRİNCİ BÖLÜM

MEHMET EMİN ERİŞİRGİL'İN HAYATI-----	15
1.1. Mehmet Emin Erişirgil'in Hayatı-----	15

İKİNCİ BÖLÜM

MEHMET EMİN ERİŞİRGİL'İN FELSEFESİ-----	33
2.1. Mehmet Emin Erişirgil'in Felsefe Anlayışı-----	33
2.1.1. Felsefenin Tanımı-----	33
2.1.2. Dış Âlemin Varlığı-----	37
2.1.2.1. İdealizm-----	39
2.1.2.2. Realizm-----	43
2.1.3. Bilgi Felsefesi-----	45
2.1.3.1. Bilginin Tanımı-----	45
2.1.3.2. Dogmatizm-----	49
2.1.3.2.1. Rasyonalizm-----	51
2.1.3.3. Ampirizm (Deneycilik)-----	55
2.1.3.4. Kritisizm-----	59
2.1.3.5. Biyolojik Teori-----	63
2.1.3.6. Sosyolojik Teori-----	65
2.1.3.7. Pragmatizm(Yararcılık-Faydacılık)-----	67
2.1.3.8. Pozitivizm-----	74
2.1.3.9. Felsefe ve İlim-----	77
2.1.4. Ahlak Felsefesi-----	81
2.1.4.1. Ahlakın Tanımı-----	81
2.1.4.2. Özgürlük-----	93
2.1.5. Din Felsefesi-----	99
2.1.5.1. Dinin Tanımı-----	99
2.1.6. Sanat ve Eğitim Felsefesi-----	112

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEHMET EMİN ERİŞİRGİL'İN TÜRK DÜŞÜNCESİNDEKİ

YERİ -----123

SONUÇ-----143

KAYNAKÇA-----145

ÖN SÖZ

Mehmet Emin Erişirgil, Cumhuriyetin ilk düşünürlerinden birisidir. Felsefenin uzun yıllar unutulduğu bir kültür içerisinde yetişerek yazmış olduğu “Kant ve Felsefesi”, “Sokrat” gibi eserleri, aslında bu coğrafyanın önceden felsefenin merkezi olduğunu kanıtlar niteliktedir. Ancak düşünür, en verimli olacağı dönemde siyasete girerek böyle önemli bir zekâdan insanların yaklaşık on yıl uzak kalmasına neden olmuştur. O, akademik hayatı boyunca yeni kurulan devletin fikri teşekkülü üzerine çalışmalar yapmıştır.

İki bölümden oluşan çalışmamızın birinci bölümü Erişirgil’in hayatını, ikinci bölümü ise felsefesini içerir. Onun felsefesini ele alırken varlık, bilgi, değer ve eğitim felsefesi ekseninde konuyu incelemeyi uygun gördük. Son olarak düşünürün felsefesini açıkladığı metinleri orijinaline dokunmayarak bilinmeyen kelimelerin anlamlarını parantez içerisinde göstermeyi tercih ettik.

Bu çalışmanın oluşmasında desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Murtaza Korlaelçi ile Prof. Dr. Celal Türer’e teşekkürü bir borç bilirim.

Nihat DURMAZ